

Wstępne informacje o wynikach egzaminu gimnazjalnego w województwie mazowieckim w 2015 r.

Egzamin gimnazjalny został przeprowadzony od 21 do 23 kwietnia 2015 r. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w powyższym terminie, napisali egzamin w dniach 1–3 czerwca 2015 r.¹.

Egzamin gimnazjalny składał się z trzech części. W części pierwszej – humanistycznej – gimnazjaliści rozwiązywali zadania z historii i wiedzy o społeczeństwie oraz z języka polskiego (w dwóch odrębnych arkuszach), a w części drugiej – matematyczno-przyrodniczej – zadania z przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii oraz z matematyki (również w dwóch odrębnych arkuszach). W trzeciej części egzaminu uczniowie rozwiązywali zadania z wybranego języka obcego nowożytnego albo tylko na poziomie podstawowym, albo na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Wyniki tegorocznego egzaminu pokazują, że uczniowie bardzo dobrze poradzi sobie między innymi z zadaniem z języka polskiego, które sprawdzało umiejętności analizy i interpretacji tekstu kultury (por. [tutaj](#)). Większości gimnazjalistów nie przysporzyło również problemów zadanie z historii sprawdzające umiejętność wyszukiwania i porównywania informacji pozyskiwanych z różnych źródeł (por. [tutaj](#)). Z matematyki uczniowie wykazali się umiejętnością odczytywania i wykorzystywania informacji z tekstu i rysunku (por. [tutaj](#)), a z biologii umiejętnością interpretacji i wyjaśniania zależności między organizmami (por. [tutaj](#)). Gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego oraz hiszpańskiego na poziomie podstawowym najlepiej poradzi sobie z rozwiązywaniem zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu (por. [tutaj](#)); w przypadku języka angielskiego uzyskali najwyższe wyniki za zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych (por. [tutaj](#)). Dla zdających język włoski najłatwiejsze okazały się zadania z zakresu rozumienia ze słuchu oraz znajomości funkcji językowych. Na poziomie rozszerzonym większość uczniów przystępujących do egzaminu z języka angielskiego, włoskiego i francuskiego najlepiej poradziła sobie z zadaniami sprawdzającymi rozumienie tekstów pisanych; zdającym język rosyjski i hiszpański najmniej problemów sprawiły zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu. Zdający język niemiecki w równym stopniu opanowali umiejętności rozumienia tekstów pisanych i rozumienia ze słuchu.

Egzamin wskazał również umiejętności, które gimnazjaliści opanowali słabiej. W części humanistycznej trudność sprawiły uczniom między innymi zadania sprawdzające funkcjonalne wykorzystanie wiadomości z zakresu świadomości językowej (por. [tutaj](#)) oraz zadania dotyczące chronologii historycznej (por. [tutaj](#)). Z matematyki najtrudniejsze okazało się zadanie wymagające oceny prawdziwości przybliżeń dwóch pierwiastków na podstawie podanej informacji (por. [tutaj](#)), a z chemii – rozumowania i zastosowania nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów (por. [tutaj](#)). We wszystkich językach obcych nowożytnych (poza językiem włoskim), tak na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, największą trudność sprawiło zdającym poprawne stosowanie środków językowych. W przypadku egzaminu z języków: angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego na poziomie rozszerzonym dość dużo trudności przysporzyło zdającym zadanie sprawdzające umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej (por. [tutaj](#)).

¹ Wyniki egzaminacyjne uczniów, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego w czerwcu, nie zostały uwzględnione w niniejszym zestawieniu.

Szczegółowe informacje dotyczące wyników tegorocznego egzaminu gimnazjalnego będą dostępne w sprawozdaniu, które zostanie opublikowane na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej **24 sierpnia** br. oraz w sprawozdaniu wojewódzkim, które ukaże się na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie bezpośrednio po opublikowaniu sprawozdania ogólnopolskiego.

Informacja dotycząca słabszych stron uczniów bez wątpienia będzie dla nauczycieli cenną wskazówką na temat zagadnień, którym należy poświęcić więcej uwagi w pracy z kolejnymi rocznikami gimnazjalistów. Służyć temu może analiza wyników poszczególnych zadań dokonywana przez zespoły nauczycielskie danej grupy przedmiotów w każdej szkole.

Do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło ponad 49 tysięcy uczniów III klasy gimnazjum. W TABELI 1. przedstawiono liczbę uczniów, którzy rozwiązywali zadania w arkuszach w wersji standardowej oraz w arkuszach dostosowanych do potrzeb uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, niewidzących i słabowidzących, niesłyszących i słabosłyszących oraz z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

TABELA 1. LICZBA UCZNIÓW PRZYSTĘPUJĄCYCH DO EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W KWIETNIU 2015 R.

Część egzaminu i zakres/poziom	Arkusz w wersji standardowej	Arkusz w wersji dostosowanej	Razem
Część humanistyczna			
Historia i wiedza o społeczeństwie	48 137	1011	49 148
Język polski	48 141	1011	49 152
Część matematyczno-przyrodnicza			
Przedmioty przyrodnicze	48 143	1011	49 154
Matematyka	48 135	1011	49 146
Część z języka obcego nowożytnego			
Poziom podstawowy	48 112	1016	49 128
Poziom rozszerzony	43 173	367	43 540

Pozostali uczniowie przystąpili do egzaminu gimnazjalnego w czerwcu br. albo byli zwolnieni z obowiązku przystąpienia do egzaminu gimnazjalnego na warunkach określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej².

Na kolejnych stronach przedstawiamy podstawowe dane statystyczne dotyczące egzaminu gimnazjalnego w 2015 r. oraz przykładowe zadania z poszczególnych zakresów/poziomów wraz z krótkim ich omówieniem. Zadania zostały wybrane tak, aby zilustrować umiejętności, które gimnazjaliści opanowali dobrze lub bardzo dobrze, oraz takie, które opanowali słabiej.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (DzU Nr 83, poz. 562, ze zm.).

Zadania we wszystkich arkuszach sprawdzały, w jakim stopniu gimnazjaliści opanowali wymagania ogólne i szczegółowe z zakresu dziewięciu przedmiotów egzaminacyjnych określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania w arkuszach egzaminacyjnych mogły również – w myśl zasady kumulatorywności przyjętej w podstawie – odnosić się do wymagań przypisanych do wcześniejszych etapów edukacyjnych (I i II). W TABELI 2. przedstawiono podstawowe informacje dotyczące formatu arkuszy egzaminacyjnych z sześciu zakresów/poziomów.

TABELA 2. FORMAT ARKUSZY EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W 2015 R

Część egzaminu i zakres/poziom	Krótką charakterystyka arkusza egzaminacyjnego
Część humanistyczna z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie	Arkusz standardowy zawierał 25 zadań zamkniętych, w tym 20 zadań z historii i 5 zadań z wiedzy o społeczeństwie. Dominowały zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi. Były także zadania, które miały inną formę, np. typu prawda-falsz oraz na dobieranie.
Część humanistyczna z zakresu języka polskiego	Arkusz standardowy zawierał 22 zadania, w tym 20 zadań zamkniętych i 2 zadania otwarte. Wśród zadań zamkniętych pojawiły się różne ich typy: wyboru wielokrotnego, prawda-falsz i na dobieranie. Zadanie krótkiej odpowiedzi wymagało od gimnazjalistów zajęcia stanowiska i uzasadnienia go w odwołaniu do tekstów Leszka Kołakowskiego i Mirosława Pęczaka, a zadanie rozszerzonej odpowiedzi – napisania opowiadania o podróży, podczas której wydarzyło się coś, co sprawiło, że ktoś stał się sławny.
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu przedmiotów przyrodniczych	Arkusz standardowy zawierał 24 zadania zamknięte i sprawdzał wiadomości i umiejętności z zakresu czterech przedmiotów: biologii, chemii, fizyki i geografii. Każdy z przedmiotów reprezentowany był przez sześć zadań różnego typu: wyboru wielokrotnego, prawda-falsz, na dobieranie.
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu matematyki	Arkusz standardowy zawierał 23 zadania, w tym 20 zadań zamkniętych i 3 zadania otwarte. Wśród zadań zamkniętych większość stanowiły zadania wyboru wielokrotnego, w których należało wybrać jedną z podanych odpowiedzi, a w czterech zadaniach typu prawda-falsz – ocenić prawdziwość zdań. Zadania otwarte wymagały od gimnazjalistów samodzielnego sformułowania rozwiązania.
Część z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym	Arkusz standardowy zawierał 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda-falsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w jedenaście wiązek. Zadania sprawdzały rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych.
Część z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym	Arkusz standardowy zawierał 20 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego oraz zadań na dobieranie) ujętych w pięć wiązek. Zadania zamknięte sprawdzały rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych. Arkusz zawierał również 10 zadań otwartych z luką, sprawdzających umiejętność stosowania środków językowych oraz jedno zadanie otwarte krótkiej odpowiedzi, w którym uczeń musiał stworzyć e-mail.

Rozkłady wyników uczniów i parametry statystyczne rozkładu wyników są dostępne [tutaj](#).

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w zależności od lokalizacji szkoły są dostępne [tutaj](#).

Na zaświadczeniu o szczegółowych wynikach egzaminu zostanie podany wynik procentowy oraz wynik na skali centylowej dla każdego zakresu/poziomu egzaminu gimnazjalnego, do których uczeń przystąpił.

- **Wynik procentowy** określa odsetek punktów (zaokrąglony do liczby całkowitej), które zdający zdobył za zadania z danego zakresu/poziomu.
- **Wynik centylowy** określa odsetek liczby gimnazjalistów (zaokrąglony do liczby całkowitej), którzy uzyskali z danego zakresu/poziomu wynik taki sam lub niższy niż zdający.

Na przykład uczeń, który z języka polskiego uzyskał 78% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), dowie się z zaświadczenia, że wynik taki sam lub niższy uzyskało 86% wszystkich zdających (wynik centylowy), co oznacza, że wynik wyższy uzyskało 14% zdających. Wynik centylowy umożliwia każdemu zdającemu porównanie swojego wyniku z wynikami uczniów w całym kraju.

W TABELI 3. przedstawiono skalę staninową średnich wyników szkół z egzaminu gimnazjalnego w 2015 r.

TABELA 3. SKALA STANINOWA ŚREDNICH WYNIKÓW SZKÓŁ (w %) Z EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W 2015 R.

Stanin	Historia i wiedza o społeczeństwie	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Język angielski na poziomie podstawowym	Język niemiecki na poziomie podstawowym
1	32–44	23–37	23–32	15–23	26–38	30–39
2	45–54	38–51	33–39	24–34	39–49	40–43
3	55–58	52–56	40–43	35–40	50–55	44–47
4	59–61	57–59	44–46	41–44	56–60	48–51
5	62–64	60–62	47–49	45–48	61–66	52–56
6	65–67	63–65	50–52	49–53	67–72	57–62
7	68–71	66–69	53–56	54–59	73–80	63–70
8	72–78	70–76	57–66	60–71	81–91	71–79
9	79–94	77–90	67–93	72–93	92–100	80–100

Uwaga! Pominięto placówki liczące mniej niż 5 uczniów.

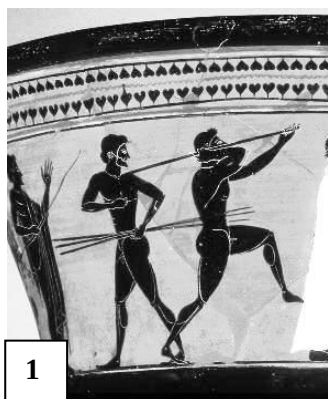
CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA Z ZAKRESU HISTORII I WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

Egzamin gimnazjalny w części humanistycznej z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie wymagał od zdających wykazania się umiejętnościami: sytuowania wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych w czasie, analizy i interpretacji historycznej, wyszukiwania oraz porównywania informacji pozyskanych z różnych źródeł – tekstów, map, ilustracji, diagramów oraz tablicy genealogicznej. Za rozwiązanie zadań gimnazjaliści uzyskali średnio 66% punktów możliwych do uzyskania.

Spośród zadań z historii najłatwiejsze dla uczniów okazało się zadanie 2. dotyczące analizy tekstu i ilustracji.

Tekst i ilustracje do zadania 2.

Smakując w wieńcach zwycięskich
Błyszczała jasno ich sprawność
I w stadionowych biegach bez rynsztunku,
I w biegach hoplitów ze szczękającymi tarczami,
I w ręcznych rzutach oszczepem,
I wśród miotaczy kamiennych dysków.
Najwyższą jest nagrodą pieśń pochwalna,
Kwiat słowa u swoich i obcych.

Zadanie 2. (0–1)

Która ilustracja nie przedstawia sytuacji opisanej w tekście? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

W zadaniu tym sprawdzano umiejętność wyszukiwania informacji w tekście i analizy ikonografii. Uczeń powinien zestawiać informacje pozyskane z obu źródeł i wskazać właściwą ilustrację. Zadanie poprawnie rozwiązało 95% uczniów.

Trudność sprawiło uczniom zadanie 4. dotyczące chronologii historycznej.

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Szereg, w którym uporządkowano religie zgodnie z chronologią ich powstania, to:

- A. judaizm, chrześcijaństwo, islam.**
- B. islam, judaizm, chrześcijaństwo.**
- C. chrześcijaństwo, islam, judaizm.**
- D. judaizm, islam, chrześcijaństwo.**

Zadanie sprawdzało, czy uczeń potrafi uporządkować trzy główne religie monoteistyczne zgodnie z chronologią ich powstania. Zadanie to poprawnie wykonało 43% piszących.

CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA Z ZAKRESU JĘZYKA POLSKIEGO

Za rozwiązanie zadań z zakresu języka polskiego gimnazjaliści uzyskali średnio 65% punktów. Jednym z najłatwiejszych okazało się zadanie 5., w którym uczeń powinien wykazać się umiejętnością odczytania głównego przesłania utworu.

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z historii Zosi wynika, że

- A. zdrada zawsze zostanie ukarana.
- B. uczuciami innych nie wolno gardzić.**
- C. szczęście polega na wybaczeniu win.
- D. miłość nie gwarantuje szczęścia.

Zadanie sprawdzało, czy uczeń potrafi odczytać konkretny tekst kultury – fragment „Dziadów cz. II” Adama Mickiewicza. Aby zadanie poprawnie wykonać, należało w kilku miejscach tekstu wyszukać właściwe informacje i wyciągnąć z nich wniosek. Poprawnie rozwiązało je 86% uczniów.

Dla tegorocznych gimnazjalistów najtrudniejsze okazało się zadanie 18. dotyczące świadomości językowej.

Zadanie 18. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

W wypowiedzeniu *Pragnienie sławy nie jest godne potępienia* występuje orzeczenie **A/B**, które odnosi się do podmiotu wyrażonego rzeczownikiem **C/D**.

A. imienne	C. pragnienie
B. czasownikowe	D. sławy

Zadanie sprawdzało, czy uczeń potrafi rozpoznać w zdaniu rodzaj orzeczenia, a następnie wskazać podmiot wyrażony rzeczownikiem, do którego to orzeczenie się odnosi.

Problemy związane z poprawnym rozwiązaniem zadania mogą wskazywać na nieznajomość terminologii z zakresu nauki o języku, a także na brak umiejętności rozróżniania dwóch rodzajów orzeczeń: czasownikowego i imiennego. Inną przyczyną nieprawidłowych rozwiązań może być niedostrzeganie zależności między podmiotem a orzeczeniem, która wymaga zgodności formy gramatycznej (rodzaju i liczby). Zadanie to poprawnie rozwiązało 30% zdających.

CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW PRZYRODNICZYCH

Egzamin gimnazjalny z zakresu przedmiotów przyrodniczych obejmował zadania z biologii, chemii, fizyki i geografii, sprawdzające między innymi umiejętności poszukiwania, wykorzystania i tworzenia informacji, rozumowania i zastosowania nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów oraz przeprowadzania doświadczeń i wyciągania wniosków z otrzymanych wyników. Za rozwiązanie zadań z zakresu przedmiotów przyrodniczych uczniowie uzyskali średnio 52% punktów.

Łatwym dla uczniów było zadanie 4., sprawdzające znajomość różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych oraz umiejętność rozumowania i argumentacji.

Zadanie 4. (0–1)

Wiele grzybów występujących w lesie wytwarza owocniki nadziemne, w których powstają zarodniki służące rozprzestrzenianiu grzyba w środowisku. Niektóre grzyby mają jednak owocniki ukryte pod ziemią. Zapach podziemnego grzyba przywabia różne zwierzęta, m.in. larwy chrząszczy, które odżywiają się grzybnią, a następnie przepoczwarczają się we wnętrzu owocnika. Gdy opuszczają owocniki jako dorosłe osobniki, niosą na sobie liczne zarodniki grzyba, które rozprzestrzeniają po okolicy.

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2., albo 3.

Opisana w tekście zależność między larwami chrząszcza i grzybami tworzącymi owocniki pod ziemią to przykład

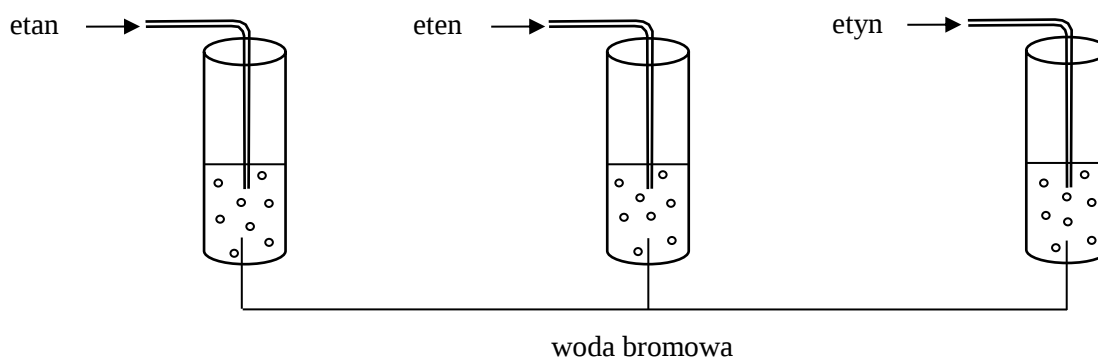
A.	symbiozy,	ponieważ	1.	larwy owada odżywiają się kosztem tkanki grzyba.
B.	pasożytnictwa,		2.	larwy owada przepoczwarczają się w owocnikach i je uszkadzają.
			3.	larwy owada odżywiają się grzybnią, a dorosłe osobniki roznoszą zarodniki.

Poprawne wykonanie zadania wymagało analizy dołączonego tekstu oraz wykazania się zrozumieniem zjawiska symbiozy. Po przeczytaniu tekstu uczeń powinien wywnioskować, że współzycie grzybów, które wytwarzają zarodniki pod ziemią, i chrząszczy jest obustronnie korzystne – rozmnażanie chrząszczy zależy od dostępności owocników grzybów, a rozprzestrzenianie się grzybów zachodzi jedynie dzięki dorosłym chrząszczom roznoszącym zarodniki. Zadanie poprawnie rozwiązało 74% zdających.

Trudnym dla uczniów okazało się zadanie 12., sprawdzające umiejętność rozumowania i zastosowania nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.

Zadanie 12. (0–1)

W celu identyfikacji trzech gazów: etanu, etenu i etynu, przygotowano zestaw doświadczalny przedstawiony na poniższym schemacie.

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A, B albo C i jej uzasadnienie 1. albo 2.

Po przeprowadzeniu doświadczenia można było zidentyfikować jedynie

A.	etan,	ponieważ tylko ten gaz	1.	odbarwia wodę bromową.
B.	eten,		2.	nie odbarwia wody bromowej.
C.	etyn,			

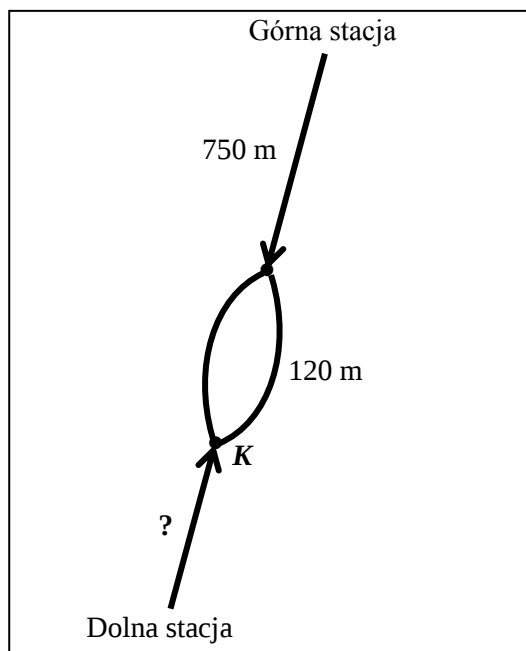
Poprawne dokończenie zdania wymagało od uczniów wiedzy dotyczącej węglowodorów nasyconych i nienasyconych. Wiedza ta powinna wynikać także z przeprowadzonego doświadczenia, które jest zalecane do pełnej realizacji wymagań podstawy programowej dotyczących tych związków. Tylko 26% uczniów wiedziało, że po przeprowadzonym doświadczeniu można było zidentyfikować jedynie etan, gdyż ten węglowódor nasycony nie odbarwia wody bromowej. Natomiast eten, jak i etyn (węglowodory nienasycone) odbarwiają ten odczynnik.

CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA Z ZAKRESU MATEMATYKI

Za rozwiązanie zadań z zakresu matematyki gimnazjaliści uzyskali średnio 51% punktów możliwych do zdobycia. Jednym z najłatwiejszych okazało się zadanie 2., w którym uczeń powinien wykazać się umiejętnością odczytywania i wykorzystywania informacji.

Informacje do zadań 1. i 2.

Każda z dwóch kolejek górskich przebywa drogę 150 metrów w ciągu minuty. Na schemacie zaznaczono niektóre długości trasy pokonywanej przez kolejki.

Zadanie 2. (0–1)

Z górnej stacji kolejka wyjeżdża o 1 minutę wcześniej niż z dolnej. Kolejki równocześnie wjeżdżają na pętlę mijania.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Długość trasy kolejki od dolnej stacji do punktu *K* jest równa

- A. 240 m B. 450 m C. 600 m D. 900 m

Zadanie, którego treść nawiązuje do sytuacji praktycznej, sprawdzało umiejętność odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych w formie opisu i rysunku. Rozwiązało je poprawnie 81% zdających.

Dużo więcej trudności sprawiło zdającym rozwiązanie zadania 4., w którym musieli ocenić prawdziwość podanych przybliżeń, korzystając z zamieszczonej informacji.

Zadanie 4. (0–1)

Dane jest przybliżenie $\sqrt{5} \approx 2,236$.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

$\sqrt{20} \approx 2 \cdot 2,236$	P	F
$\sqrt{500} \approx 22,36$	P	F

Rozwiązanie zadania polegało na zauważeniu, że podane w tabeli pierwiastki można przedstawić w postaci iloczynów dwóch liczb: całkowitej i przybliżenia liczby $\sqrt{5}$. W tym celu uczeń musiał wyłączyć odpowiedni czynnik przed znak pierwiastka i po wykonaniu prostych obliczeń stwierdzić, że przybliżenia obu pierwiastków są poprawne. Zatem oba zdania są prawdziwe. Zadanie okazało się najtrudniejszym w arkuszu – w pełni poprawnie rozwiązało je 27% gimnazjalistów.

CZĘŚĆ Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO

Egzamin z języka obcego nowożytnego zdawany był na dwóch poziomach: podstawowym i rozszerzonym. Wszyscy gimnazjaliści przystępowali do egzaminu na poziomie podstawowym, natomiast uczniowie, którzy kontynuowali w gimnazjum naukę danego języka po szkole podstawowej, rozwiązywali obowiązkowo także zadania na poziomie rozszerzonym. Do egzaminu na poziomie rozszerzonym mogli przystąpić również uczniowie, którzy rozpoczęli naukę wybranego języka w gimnazjum.

Uczniowie mogli przystąpić do egzaminu z jednego z języków, których uczyli się w gimnazjum jako przedmiotu obowiązkowego: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego albo włoskiego. Wszystkie arkusze egzaminacyjne miały identyczną formę, składały się z takich samych części i takiej samej liczby zadań takiego samego typu, za które można było otrzymać taką samą liczbę punktów.

CZĘŚĆ Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM

Za rozwiązanie zadań z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym gimnazjaliści uzyskali średnio:

- z języka angielskiego – 70% punktów
- z języka niemieckiego – 56% punktów
- z języka rosyjskiego – 55% punktów
- z języka francuskiego – 74% punktów
- z języka hiszpańskiego – 62% punktów
- z języka włoskiego – 71% punktów.

W arkuszu egzaminacyjnym sprawdzane były umiejętności zdających w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Analiza wyników pokazuje, że gimnazjaliści przystępujący w tym roku do egzaminu z języka francuskiego i włoskiego w podobnym stopniu opanowali umiejętności we wszystkich czterech obszarach; w przypadku pozostałych czterech języków obserwujemy większe zróżnicowanie wyników uzyskanych w poszczególnych częściach testu.

Gimnazjaliści dobrze poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu. Zadania te okazały się najłatwiejsze dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka francuskiego (średni wynik – 77% punktów), hiszpańskiego (67% punktów), rosyjskiego (66% punktów) i niemieckiego (63% punktów). W przypadku języka angielskiego gimnazjaliści najlepiej poradzili sobie z rozwiązaniem zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych (średni wynik – 74% punktów). Uczniowie przystępujący do egzaminu z języka włoskiego uzyskali najwyższy średni wynik (72% punktów) zarówno za rozwiązanie zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu, jak i znajomość funkcji językowych.

W arkuszach ze wszystkich języków obcych zadanie 1. składało się z pięciu jednostek sprawdzających różne umiejętności z podstawy programowej w zakresie rozumienia ze słuchu. Dla części gimnazjalistów dużym wyzwaniem okazały się zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstu jako całości: określanie głównej myśli tekstu (w języku angielskim i włoskim), określanie kontekstu wypowiedzi (w języku hiszpańskim) oraz określanie intencji nadawcy/autora tekstu (w języku hiszpańskim). W przypadku języka niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego wyniki za zadania sprawdzające te umiejętności były zbliżone do wyników osiągniętych w zadaniach sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji.

Przedstawione poniżej cztery przykłady ilustrują zróżnicowany poziom wykonania zadań sprawdzających umiejętność określania kontekstu wypowiedzi (przykłady z języka francuskiego

i hiszpańskiego) oraz umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (przykłady z języka rosyjskiego i angielskiego).

Zadanie 1. (przykłady z różnych języków)

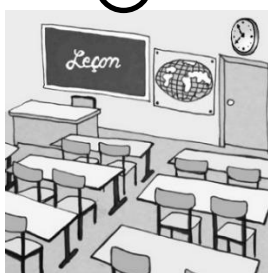
Usłyszysz dwukrotnie teksty. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B albo C.

(1) Où sont les deux personnes qui parlent ?

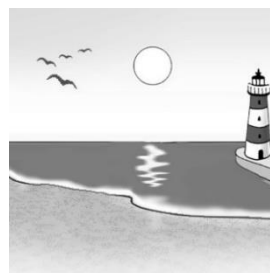
A.

B

C.

Transkrypcja

Émilie : Tu n'as pas pris mon cahier ?

Paul : Non, désolé.

Émilie : Je l'ai peut-être laissé sur la table de la cuisine avant de sortir. Et si le professeur Bertrand me demande de montrer mes devoirs ?

Paul : Et là, sur le bureau du professeur, ce n'est pas ton cahier ?

Émilie : Oh oui ! Je suis distraite. Merci !

Paul : Heureusement, les vacances commencent bientôt. Plus de cahiers, plus de devoirs. Rien que la plage et le soleil...

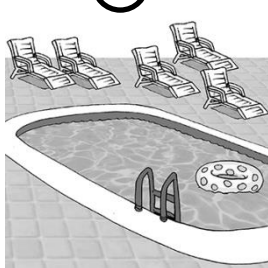
Émilie : Silence ! Le prof arrive !

(2) ¿Dónde están las personas que hablan?

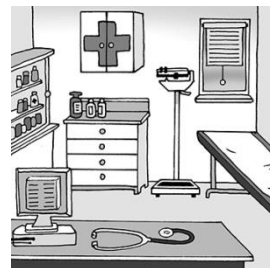
A.

B

C.

Transkrypcja

– ¿Qué te pasa?

– No sé... no me encuentro bien.

– ¿Te duele la cabeza?

– Sí, mucho. Quizás porque no llevo sombrero. Me lo he dejado encima de la cama.

– ¿Quieres volver a la habitación?

– Sí, ya no tengo ganas de tomar el sol. Necesito descansar un rato. Pero tú no tienes que ir conmigo. Puedes quedarte aquí y nadar hasta la hora de la comida, ¿vale?

– Vale, de acuerdo, hasta pronto.

(3) Сидоров не сделал домашнюю работу, потому что он

A.

B.

C.

Transkrypcja

- Сидоров, к доске!
- Ирина Петровна, а можно я в следующий раз?
- Что? Опять нет домашней работы? Снова зуб болел?
- Ну что Вы, Ирина Петровна, это Иванов вырвал больше зубов, чем у него было.
- Тогда наверняка сломался лифт, и ты просидел в нём всю ночь?!
- Вы всё шутите, Ирина Петровна, а я так хотел хорошо подготовиться к уроку, что даже решил поискать материалы в Интернете. Ну, и нашёл... интересную компьютерную игру и, сами понимаете, увлёкся...

(4) What time are the boys going to meet?

A

B.

C.

Transkrypcja

Boy: Peter, it's me. I've got the tickets for this new thriller. The film starts at half past six, so let's meet in front of the shopping centre at a quarter to six. We'll have time to look at some games. Don't be late. Bye!

W zadaniu z języka francuskiego (1) poprawne rozwiązanie wskazało 79% uczniów. Pomimo że w słuchanym tekście pojawiały się słowa tematycznie związane z kuchnią „la table de la cuisine” (stół kuchenny) lub nadmorską plażą „la plage et le soleil” (plaża i słońce), zdecydowana większość zdających wybrała salę lekcyjną jako miejsce, w którym odbywa się rozmowa. W związku z pojawieniem się wyrażen odnoszących się do kontekstu szkolnego, np. „Et là, sur le bureau du professeur, ce n'est pas ton cahier ?” (A tam, na biurku nauczyciela, to nie Twój zeszyt?) czy „Silence ! Le prof arrive !” (Cisza! Już idzie nauczyciel!), większość uczniów nie miała problemu ze wskazaniem sali lekcyjnej jako miejsca, w którym toczy się rozmowa.

Zadanie z języka hiszpańskiego (2), sprawdzające tę samą umiejętność, okazało się trudniejsze dla uczniów zdających egzamin z tego języka. Prawidłową odpowiedź B. zaznaczyło 51% gimnazjalistów. Kluczowymi dla rozwiązania tego zadania były fragmenty „[...] ya no tengo ganas de tomar el sol” (nie mam już ochoty się opalać) i „Puedes quedarte aquí y nadar hasta la hora de la comida [...]” (Możesz tu zostać i popływać aż do obiadu.). Istotne dla rozwiązania zadania było też pytanie jednego z rozmówców: „¿Quieres volver a la habitación?” (Chcesz wrócić do pokoju?). Zdający, którzy udzielili błędnej odpowiedzi, zapewne nie zrozumieli przytoczonych powyżej fragmentów dialogu. Jako

miejsce, w którym prowadzona jest rozmowa, wskazywali odpowiedź A., sugerując się pojawiającymi się w dialogu pojedynczymi słowami „habitación” (pokój) i „cama” (łóżko), lub odpowiedź C., ze względu na początkowy fragment rozmowy dotyczący samopoczucia jednej z osób.

Uczniowie we wszystkich językach dość dobrze poradzili sobie z rozwiązaniem większości zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji, co ilustruje przykład zadania z języka rosyjskiego (3). Zdający mieli wskazać, dlaczego chłopiec nie wykonał pracy domowej. Pomimo występujących w dialogu żartów nauczyciela na temat tradycyjnych wymówek uczniów, takich jak „ból zęba” i „zepsuta winda”, zdecydowana większość zdających (79%) słusznie zwróciła uwagę na takie wyrażenia, jak „компьютерная игра” (gra komputerowa), „поискать в Интернете” (poszukać w Internecie), i wybrała odpowiedź B., poprawnie rozwiązując zadanie.

Dużo większym wyzwaniem okazało się jedno z zadań z języka angielskiego (4). Zdający mieli wskazać, o której godzinie chłopcy zamierzają się spotkać. Pomimo że zadanie sprawdzało jedno z podstawowych zagadnień – określanie czasu – poprawną odpowiedź A. (5:45) wybrało tylko 56% uczniów. Dla dużej części zdających atrakcyjne okazały się opcje odpowiedzi B. i C., w zapisie których występował liczebnik „six” (sześć), dwukrotnie użyty w nagraniu. Możliwe też, że uczniowie nie zwrócili uwagi na fakt, że pytanie dotyczy godziny spotkania, a nie godziny rozpoczęcia filmu.

Umiejętność znajdowania określonych informacji w tekście słuchanym jest także sprawdzana w zadaniu 2. (na dobieranie) i zadaniu 3. (prawda-falsz).
Poniżej zaprezentowana jest analiza zadań 3.1. i 3.2. z arkusza z języka rosyjskiego.

Zadanie 3.

Usłyszysz dwukrotnie komunikat. Zdecyduj, które ze zdań są zgodne z treścią nagrania (P – Prawda), a które nie (F – Fałsz). Zakreśl literę P albo F.

3.1.	Пассажиры получают в купе бесплатный завтрак.	P	☒ F
3.2.	Во время поездки пассажиры могут посмотреть телевизор.	☒ P	F

Transkrypcja

Уважаемые пассажиры! В нашем поезде работает уютный вагон-ресторан, где вы в течение всего пути можете позавтракать, пообедать или поужинать. Предлагаем большой выбор десертов со свежими сезонными фруктами и ягодами. Цены блюд вы найдёте в меню, которое лежит в каждом купе. У проводника можно также купить прохладительные напитки – лучшее средство от жары. Во всех вагонах есть холодильники и бесплатное спутниковое телевидение со многими каналами на русском языке. В каждом купе работают кондиционеры, которые помогут вам пережить июльскую духоту и высокую температуру. Желаем вам счастливого пути!

W obu zadaniach (3.1. i 3.2.) trzeba było odpowiedzieć, z jakich usług można skorzystać w pociągu podczas podróży (dostać darmowe śniadanie, obejrzeć telewizję), ale zadanie 3.1. okazało się znacznie trudniejsze dla zdających niż zadanie 3.2. Aby poprawnie rozwiązać zadanie 3.1., nie wystarczyło usłyszeć, że śniadanie jest podawane w pociągu, ale trzeba było też zrozumieć, czy jest bezpłatne i gdzie jest serwowane. Tylko 55% zdających zwróciło uwagę na kluczowe wyrażenia „вагон-ресторан” (wagon restauracyjny), „цены блюд [...] в меню” (ceny dań [...] w menu), wskazujące na poprawną odpowiedź. Znacznie lepiej uczniowie poradzili sobie z zadaniem 3.2. 72% zdających słusznie połączyło wyrażenia związane z oglądaniem telewizji pojawiające się w tekście: „Во всех вагонах есть бесплатное спутниковое телевидение со многими каналами.” (We wszystkich wagonach jest darmowa telewizja satelitarna z wieloma kanałami.) i w zadaniu: „Во время поездки пассажиры могут посмотреть телевизор.” (Podczas podróży pasażerowie mogą oglądać telewizję.).

Analiza wyników zadań sprawdzających rozumienie tekstów pisanych pokazuje, że zadania w tej części arkusza były najłatwiejsze dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka francuskiego, a najtrudniejsze dla zdających przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego (średni wynik wyniósł odpowiednio 72% i 50% punktów). Gimnazjaliści rozwiązujący zadania z języka niemieckiego i rosyjskiego uzyskali niższy średni wynik za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych niż za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu; w przypadku pozostałych języków średnie wyniki uzyskane za zadania sprawdzające umiejętności z tych dwóch obszarów wymagań są zbliżone.

Gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego w mniej więcej równym stopniu opanowali różne umiejętności sprawdzane w części arkusza egzaminacyjnego poświęconej rozumieniu tekstów pisanych. Poziom wykonania poszczególnych zadań zależał przede wszystkim od środków językowych w nich wykorzystanych oraz rodzaju tekstu, na którym oparta była dana jednostka zadania. Ilustrują to poniższe fragmenty zadania 7. z języka francuskiego oraz rosyjskiego.

Zadanie 7.

Przeczytaj ogłoszenia. Do każdego z nich dobierz odpowiednie zdanie.

(1)

Ouverture du magasin
le samedi 16 mai 2015

Les agriculteurs
de la région
vous offriront
leurs fruits et
légumes en direct
de leurs fermes.

rue des Loges,
Fontenay-le-Comte

(2)

Vous aimez surfer sur Internet ?
Vous cherchez un travail chez vous ?
Nous vous proposons la vente de produits
alimentaires régionaux en ligne.

Contactez-nous :
produits.regionaux@abc.fr

Oba przykłady z arkusza egzaminacyjnego z języka francuskiego sprawdzały umiejętność wyszukiwania określonych informacji w tekście. Średnie wyniki uczniów w obrębie tej umiejętności okazały się dość zróżnicowane. 81% zdających poprawnie zidentyfikowało pierwsze ogłoszenie (1) jako źródło informacji o możliwości skosztowania regionalnych produktów rolnych (**A. On peut goûter des produits de la terre locaux.**). Na poprawną odpowiedź naprowadzały ucznia użyte w tekście kluczowe słowa „dégustation” (degustacja), „les agriculteurs de la région” (miejscowi rolnicy) czy „fruits et légumes en direct de leurs fermes” (owoce i warzywa prosto z ich gospodarstw). Wskazanie, że drugi tekst (2) stanowi propozycję zarobienia pieniędzy bez wychodzenia z domu (**D. On ne doit pas sortir de sa maison pour gagner de l'argent.**), okazało się trudniejszym zadaniem. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 64% zdających. Rozwiązanie tego zadania wymagało od zdających znajomości wyrażenia przymkowego „chez vous” (w domu) i przyporządkowania słowa „un travail” (praca) do wyrażenia z nim związanego „gagner de l'argent” (zarabiać pieniądze).

Zadanie 7.

Прeczyтай объявления. До каждого з них добierz odpowiednie zdanie.

Каждому, кто купит 3 билета на фильм – плакат с автографом режиссёра бесплатно!

- A. Этот текст можно увидеть в лесу.
- B. Этот текст можно увидеть в кондитерском отделе.
- C. Из этого текста можно узнать, сколько стоит билет в кино.
- ☒ D. В этом тексте есть информация о том, как получить подарок.
- E. В этом тексте есть информация о том, что надо взять с собой на природу.

Jedno z zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji okazało się bardzo trudne dla zdających, którzy przystąpili do egzaminu z języka rosyjskiego. Zadanie zaprezentowane powyżej rozwiązało poprawnie tylko 22% zdających. Możliwe, że trudność tego zadania związana jest z tym, że zdający, aby wybrać prawidłową odpowiedź (D.), musieli skojarzyć zdanie „jak otrzymać prezent” z faktem, że zakup trzech biletów daje możliwość otrzymania bezpłatnie plakatu. Dla uczniów, którzy słabiej opanowali umiejętności językowe, atrakcyjne mogły okazać się odpowiedzi A. i C., w których pojawiły się wyrażenia „билет в кино” (bilet do kina) i „в лесу” (w lesie), występujące również w tekście afisza filmowego.

Podobnie jak w przypadku zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu, uczniowie przystępujący do egzaminu z języka angielskiego, hiszpańskiego i włoskiego uzyskali stosunkowo niskie wyniki w większości zadań sprawdzających umiejętność ogólnego rozumienia tekstów pisanych (określenia głównej myśli tekstu, intencji nadawcy/autora i kontekstu wypowiedzi). Ilustrują to dwa przykłady z zadania 8.

Zadanie 8.

Прeczyтай тексты. В заданиях з podanych odpowiedzi выбierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B albo C.

(1) Helen wrote the message to

- A. make a promise to Jane.
- B. thank Jane for coming.
- ☒ C. ask Jane to do something.

Ciao Marta. Sei già stata a "Gusto Italia"? L'hanno aperto da poco, vicino alla nostra libreria preferita. Ci trovi diversi prodotti per preparare un vero pranzo italiano: pasta, formaggi, salami e dolci. I commessi sono molto gentili e danno consigli su come cucinare un piatto tipico italiano. Con 30 euro puoi fare una grossa spesa! Devi assolutamente andare a comprare lì!

A presto, Aldo

(2) Il testo parla di

- A. un ristorante italiano.
- ☒ B. un negozio di alimentari.
- C. un libro sulla cucina italiana.

W zadaniu z języka angielskiego (1) sprawdzana była umiejętność określania intencji nadawcy/autora tekstu. Wskazanie poprawnego rozwiązania wymagało zrozumienia, że Helen prosi Jane o przekazanie informacji otrzymanej od Chrisa innym osobom („Tell the others about it.”). Poprawną odpowiedź (C.) wybrało 52% zdających. Uczniowie, którzy wybrali błędną odpowiedź, prawdopodobnie skojarzyli słowa „promised” (obećcał) oraz „thanks” (dzięki), które pojawiły się w tekście, ze słowami „promise” (obietnica) i „thank” (podziękować) w opcjach odpowiedzi w tym zadaniu.

Jeszcze trudniejsze dla zdających okazało się zadanie z języka włoskiego (2), sprawdzające umiejętność rozumienia głównej myśli tekstu. Poprawnej odpowiedzi udzieliło tylko 43% zdających. Uczniowie, którzy słabiej opanowali umiejętności językowe, wybierali błędne odpowiedzi, ponieważ prawdopodobnie nie zrozumieli kluczowych słów naprowadzających na poprawną odpowiedź (B.): „commessi” (sprzedawcy), „prodotti” (produkty), „grossa spesa” (duże zakupy), „comprare” (kupować). Myląca dla uczniów okazała się obecność w tekście takich słów jak „pasta” (makaron), „pranzo” (obiad), „cucinare” (gotować), które być może skojarzyli z restauracją (A.) lub z książką o kuchni włoskiej (C.). Dodatkową trudność stanowiło pojawienie się w prawidłowej odpowiedzi wyrażenia „negozio di alimentari” (sklep spożywczy), rzadziej używanego w procesie nauczania niż „libro” (książka) i „ristorante” (restauracja).

Umiejętność znajdowania określonych informacji w tekście sprawdzana była także w zadaniu 9. Większość zdających dość dobrze poradziła sobie z tym zadaniem; najtrudniejsze okazało się ono dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego (średni wynik – 48%).

Zadanie 9.

Przeczytaj opisy trzech festiwali filmowych (A–C) oraz zdania dotyczące czworga nastolatków (9.1.–9.4.). Do każdej osoby dopasuj festiwal, którym byłaby ona zainteresowana. Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga! Jeden opis pasuje do dwóch osób.

C.	Am 24. Oktober beginnt in Stuttgart das Filmfestival für Jugendliche. Jugendgruppen können sich deutsche Filme ansehen und ihre Meinung sagen. Die größten Filmstars diskutieren am Abend mit dem jungen Publikum über ihre Rollen. In der Jury des Festivals sitzen Schüler, auch du kannst dich noch bis Ende September melden!
----	---

9.1.	Paul (14 Jahre) will in der Jury des Filmfestivals arbeiten.	C
9.3.	Alex (15 Jahre) möchte mit bekannten Schauspielern sprechen.	C

Zadanie 9. polegało na dobraniu do osoby takiego festiwalu, który najbardziej odpowiadałby jej oczekiwaniom. Uczniowie radzili sobie z poszczególnymi jednostkami na zróżnicowanym poziomie.

Warto zwrócić uwagę na jednostki 9.1. oraz 9.3., do których należało dopasować ten sam opis festiwalu (C.). W opisie tym znajdowały się dwie istotne informacje dla rozwiązania zadania: „Die größten Filmstars diskutieren am Abend mit dem jungen Publikum” (Największe gwiazdy filmowe będą dyskutować [...] z młodą publicznością.) oraz „In der Jury des Festivals sitzen Schüler” (W jury festiwalu zasiądą uczniowie.). W zadaniu 9.1. 57% zdających wybrało prawidłową odpowiedź, identyfikując wyrażenie „in der Jury des Filmfestivals” z odpowiednim fragmentem tekstu.

Natomiast z zadaniem 9.3. poradziło sobie tylko 32% uczniów, którzy prawidłowo skojarzyli zawarty w zadaniu czasownik „sprechen” (rozmawiać) z czasownikiem „diskutieren” (dyskutować), występującym w opisie festiwalu. Zdający, dobierając odpowiedni festiwal dla Alexa, najczęściej błędnie zaznaczali opis B. Prawdopodobnie sugerowali się rzeczownikiem „Schauspieler” (aktorzy), który występował zarówno w zadaniu, jak i w opisie festiwalu.

Oprócz umiejętności rozumienia tekstów w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzana była także znajomość funkcji językowych oraz środków językowych. Uczniowie, którzy przystępowali do egzaminu z języka francuskiego, hiszpańskiego i włoskiego, w podobnym stopniu opanowali umiejętności sprawdzane w obu tych częściach. W przypadku języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego zdający uzyskali wyraźnie wyższe wyniki w części sprawdzającej znajomość funkcji językowych.

Dla większości gimnazjalistów najtrudniejsze spośród zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych okazało się zadanie 4., które wymagało wybrania właściwej reakcji na wypowiedzi wysłuchane z płyty CD. Zdecydowanie łatwiejsze było wskazanie poprawnych odpowiedzi w zadaniu 6., w którym zdający wybierali odpowiednie reakcje do sytuacji opisanych w języku polskim. Dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego i hiszpańskiego najtrudniejsze okazało się zadanie 5., wymagające uzupełnienia minidialogów brakującymi wypowiedziami jednej z osób.

Zadanie 5.

Uzupełnij poniższe minidialogi, wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B albo C.

- (1) X: Mama, darf ich heute später nach Hause kommen?

Y: _____

- ☒ A. Das geht nicht.
☐ B. Das weiß ich genau.
☐ C. Das Haus steht dort links.

- (2) X: ¿Este bolígrafo es tuyo?

Y: _____

- ☐ A. No, ese es José.
☒ B. No, es de David.
☐ C. No, no es para Sergio.

Zadanie 6.

Dla każdej z opisanych sytuacji wybierz właściwą reakcję. Zakreśl literę A, B albo C.

- (3) **Podoba Ci się koszulka w sklepie. Jak zapytasz o jej cenę?**

- ☐ A. How many would you like?
☐ B. How can I pay for it?
☒ C. How much is it?

(4) Nie usłyszałeś(-aś) udzielanej Ci informacji. Jak zareagujesz?

- A. Müssen Sie das jetzt sagen?
- ☒ B. Können Sie das, bitte, wiederholen?
- C. Möchten Sie das noch einmal hören?

W zadaniu z języka niemieckiego (1) 42% uczniów udzieliło poprawnej odpowiedzi na pytanie: „Mama, darf ich heute später nach Hause kommen?” (Czy mogę dzisiaj później wrócić do domu?). Poprawną reakcją na to pytanie była odpowiedź A. „Das geht nicht.” (To niemożliwe.) Można przypuszczać, że zdający, którzy słabiej opanowali umiejętności językowe, kojarzyli czasownik „gehen” tylko z jego podstawowym znaczeniem „iść, chodzić”, podczas gdy tutaj z przeczeniem „nicht” był użyty do wyrażenia odmowy pozwolenia.

Zadanie z języka hiszpańskiego (2) poprawnie rozwiązało 60% uczniów. W każdej z podanych opcji odpowiedzi wykorzystane było imię osoby, ale każde zdanie pełniło inną funkcję komunikacyjną: A. – identyfikacja osoby (Nie, tamten [chłopak] to José.), B. – przynależność rzeczy do osoby (Nie, jest Davida.), C. – przeznaczenie rzeczy (Nie, nie jest dla Sergia.). Użycie różnych przyimków w odpowiedziach B. i C. lub brak przyimka w odpowiedzi A. całkowicie zmieniało sens wypowiedzi. Aby prawidłowo rozwiązać zadanie, konieczne było połączenie pytania o to, do kogo należy długopis, ze zdaniem pełniącym właściwą funkcję komunikacyjną (B.).

W przypadku języka angielskiego najłatwiejsze w tej części arkusza okazało się zadanie sprawdzające umiejętność zapytania o cenę (3). Poprawna odpowiedź C. „How much is it?” (Ile to kosztuje?) to najbardziej typowa i najczęściej prezentowana w podręcznikach forma, przy pomocy której pytamy o cenę produktu. Poprawnej odpowiedzi na to pytanie udzieliło 83% zdających.

Równie typowe wyrażenie, prośba o powtórzenie, było sprawdzane w zadaniu z języka niemieckiego (4). Poprawną odpowiedź B. wybrało 53% zdających. Jest to wyrażenie, które uczniowie najczęściej poznają już na pierwszych lekcjach języka niemieckiego w szkole, aby umieć w języku obcym prosić nauczyciela o powtórzenie tego, co powiedział. Dla części uczniów atrakcyjną wydała się odpowiedź C., w której użyto wyrażenia „noch einmal” (jeszcze raz). Uczniowie ci nie zwrócili jednak uwagi na to, że w tej odpowiedzi występował czasownik „hören” (słuchać), którego nie da się użyć prosząc o powtórzenie informacji.

W arkuszu egzaminacyjnym były dwa zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Pierwsze z nich (zadanie 10.) sprawdzało przede wszystkim znajomość leksyki, a drugie (zadanie 11.) znajomość struktur gramatycznych. Wyniki wskazują, że uczniowie przystępujący do egzaminu z języka angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego uzyskali niższy średni wynik w zadaniu sprawdzającym znajomość słownictwa, natomiast w pozostałych dwóch językach trudniejsze okazało się zadanie sprawdzające znajomość struktur gramatycznych. W języku niemieckim najtrudniejszą okazała się luka 10.2., do której należało dobrać rzeczownik „Fitnessstudio” (klub fitness). W języku rosyjskim kłopot sprawił zdającym czasownik „болеть”, który użyty był w zadaniu w znaczeniu „kibicować”. Tymczasem wielu uczniów kojarzyło go wyłącznie ze znaczeniem „chorować”, co uniemożliwiło zdającym poprawne wykonanie zadania. W zadaniu 11., sprawdzającym znajomość struktur gramatycznych, w języku francuskim największą trudność sprawiła rekcja czasownika „visiter” (zwiedzać), a w języku hiszpańskim wybranie prawidłowego przyimka w wyrażeniu oznaczającym godzinę w połączeniu z porą dnia „a las diez de la mañana” (o dziesiątej rano). Spośród zadań sprawdzających znajomość środków językowych w języku angielskim najtrudniejszą okazała się luka 11.2., którą należało uzupełnić formą czasownika „close” (zamknąć) w czasie Present Simple.

CZĘŚĆ Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO NA POZIOMIE ROZSZERZONYM

Za rozwiązanie zadań z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym gimnazjaliści uzyskali średnio:

- z języka angielskiego – 51% punktów
- z języka niemieckiego – 52% punktów
- z języka rosyjskiego – 38% punktów
- z języka francuskiego – 74% punktów
- z języka hiszpańskiego – 74% punktów.

W przypadku czterech języków: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i hiszpańskiego wyraźnie widać, że uczniowie lepiej opanowali umiejętności związane z rozumieniem wypowiedzi (rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych) niż z tworzeniem wypowiedzi. Najslabiej opanowaną umiejętnością, niezależnie od wybranego języka, jest stosowanie środków językowych.

Na poziomie rozszerzonym – w porównaniu z poziomem podstawowym – w podstawie programowej w zakresie rozumienia ze słuchu nie określono żadnych dodatkowych umiejętności. Zadania różnią się od tych na poziomie podstawowym długością tekstów, tempem odtwarzanych nagrań oraz wymaganym do ich rozwiązania zakresem środków językowych. Zadanie 1. oparte jest na dwóch różnorodnych tekstach i, podobnie jak na poziomie podstawowym, sprawdzane są w nim różne umiejętności z podstawy programowej. Zadanie to okazało się dużym wyzwaniem dla zdających, którzy przystąpili do egzaminu z języka angielskiego (średni wynik – 49%). Dla gimnazjalistów przystępujących do egzaminu z pozostałych języków trudniejsze okazało się zadanie 2., sprawdzające umiejętność wyszukiwania szczegółowych informacji w tekście. Zadanie to oparte jest na wypowiedziach czterech osób na zbliżony temat i wymaga od zdających dużej koncentracji, aby wyselekcjonować w tekście informacje niezbędne do udzielenia poprawnej odpowiedzi.

Przyjrzyjmy się temu zadaniu w języku niemieckim.

Zadanie 2.

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi nastolatków na temat mody. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej wypowiedzi (2.1.–2.4.) odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga! Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A. Im Schrank habe ich ein paar Markenklamotten.
- B. Manchmal gebe ich die gekaufte Kleidung zurück.
- C. In der Schule trage ich eine Jeansjacke.
- D. Bei guter Laune ziehe ich mich gern bunt an.
- E. Ich will nicht so aussehen wie die anderen Jugendlichen.

2.1.	2.2.	2.3.	2.4.
E	B	A	D

Transkrypcja

Wypowiedź 1.

Die Sachen, die ich trage, müssen mir einfach stehen. Jetzt ziehen sich alle jungen Menschen gleich an, aber ich möchte mich ganz anders kleiden, meinen eigenen Stil haben. Meine Kleidung sollte fein und nicht zu sportlich sein. Wenn ich ausgehe, ziehe ich eine elegante Hose und ein weißes Hemd dazu an. Jeanssachen sind nichts für mich.

Wypowiedź 2.

In der Schule ist es mir total egal, wie ich angezogen bin. Ich kleide mich so wie viele Jugendliche, ich

trage meine Jeanshose und einen Pullover oder eine Bluse, die ich gerne in Online-Shops kaufe. Ich kenne meine Kleidergröße ganz genau. Passt aber eine Sache nicht, schicke ich sie einfach per Post zurück. Ich kaufe mir keine Markenkleidung, weil sie zu teuer ist.

Wypowiedź 3.

Ich experimentiere gern mit Kleidung. Wenn ich keine Zeit habe, ziehe ich das an, was im Moment sauber ist und was ich im Schrank finde. Da habe ich viele Klamotten, weil ich oft Sachen kaufe, besonders, wenn ich schlechte Laune habe. Ich mag Markenkleidung, aber sie ist teuer, deshalb habe ich nicht viel davon, nur zwei Pullis und zwei Hosen.

Wypowiedź 4.

Was ich trage, hängt von meiner Stimmung ab. Wenn ich traurig bin, denke ich gar nicht daran, was ich anziehen soll. Ich trage dann ganz einfache Klamotten. Wenn ich gut gelaunt bin, muss ich verrückte, farbige Klamotten anziehen. Und wenn ich elegant sein will, dann ziehe ich eben ein Kleid oder einen Rock an.

W zadaniu 2. największym wyzwaniem okazała się jednostka 2.1., z którą poradziło sobie 52% zdających. Nastolatek w swojej wypowiedzi (2.1.) zwraca uwagę na to, że wszyscy młodzi ludzie ubierają się podobnie, a on chciałby odróżniać się ubiorem od innych, mieć własny styl. Zatem do wypowiedzi 2.1. należało dobrać zdanie E. „Ich will nicht so aussehen wie die anderen Jugendlichen.” (Nie chcę wyglądać tak jak inni nastolatki.). Kluczowe znaczenie w tym zdaniu miała konstrukcja „nicht so [...] wie” (nie tak [...] jak). Uczniowie, którzy jej nie zrozumieli, mogli mieć problem z wybraniem poprawnej odpowiedzi. Dlatego prawdopodobnie sugerując się słowem „Jeans” (dżins) występującym w wyrazach złożonych „Jeansjacke” (kurtka dżinsowa) w zadaniu oraz „Jeanssachen” (ubrania z dżinsu) w tekście dość często błędnie wybierali rozwiązanie C. Znacznie lepiej poradzili sobie uczniowie z zadaniem 2.3. W tekście mowa jest o tym, że nastolatek lubi ubrania markowe, ale ze względu na ich wysokie ceny posiada tylko dwa swetry i dwie pary spodni. 59% zdających trafnie skojarzyło tę informację z kluczowym wyrażeniem „ein paar Markenklamotten” (kilka ubiorów markowych), występującym w zadaniu.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych, w porównaniu do wymagań z poziomu podstawowego, oprócz zakładanej lepszej znajomości środków językowych, w podstawie programowej określono dwie umiejętności dodatkowe, które powinni opanować uczniowie na poziomie rozszerzonym, tj. określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu (umiejętność sprawdzana w zadaniu 3.) oraz rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (umiejętność sprawdzana w zadaniu 4.). Gimnazjaliści, którzy przystąpili do egzaminu z języka niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego i hiszpańskiego, uzyskali niższe wyniki za zadanie 3., niż za zadanie 4. Dla uczniów rozwiązujących zadania z języka angielskiego, podobnie jak w roku ubiegłym, najtrudniejsze w części arkusza sprawdzającej rozumienie tekstów pisanych okazało się zadanie 4.

Zadanie 4.

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Wpisz w luki 4.1.–4.4. litery, którymi oznaczono brakujące zdania (A–E), tak aby otrzymać logiczny i spójny tekst. Uwaga! Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

BIG JOHN DOESN'T PAY

A bus came to a stop and a really big man got on. "Big John doesn't pay," he said. The small bus driver didn't want to argue with a man that size. **4.1. D** The next day, the same thing happened. The giant got on and again said, "Big John doesn't pay."

This continued for some time. The bus driver began to get more and more irritated with the situation. He thought about it all the time and one day he found the solution. **4.2. E** There, he started an intensive karate course. He practised every day and didn't miss a single class. **4.3. C** When the giant got on again and said the same thing, the driver stood up and said, "Oh yeah, and why doesn't Big John pay?"

The giant reached inside his pocket. **4.4. B** Naturally, he expected the worst. But the man took out a plastic card and said, "Because Big John has a bus pass."

A. Instead, the man decided to buy a ticket.

B. The driver watched this movement.

C. After three months he was ready.

D. So he didn't say anything.

E. He decided to join a gym.

Wskazanie poprawnych odpowiedzi w tego typu zadaniach wymaga znalezienia związków leksykalnych, logicznych i/lub gramatycznych pomiędzy poszczególnymi fragmentami tekstu.

Analiza zadania z języka angielskiego pokazuje, że uczniowie poprawnie wstawili te zdania, w których mieli bardzo wyraźne, proste połączenia leksykalno-gramatyczne. Na przykład najłatwiejszą dla zdających okazała się luka 4.2., którą poprawnie uzupełniło 70% zdających. Uczniowie prawidłowo skojarzyli rzeczownik „a gym” (siłownia) w zdaniu E. z przysłówkiem miejsca „there”(tam), rozpoczynającym następne zdanie w tekście.

Trudność sprawiają natomiast uczniom zadania, których rozwiązanie wymaga zrozumienia dłuższego fragmentu tekstu i/lub zidentyfikowania zdań powiązanych ze sobą logicznie. Najwięcej problemów sprawiło uczniom przystępującym do egzaminu z języka angielskiego zadanie 4.4. Poprawne wykonanie tego zadania wymagało zrozumienia wyrażenia „reached inside his pocket” (sięgnął do kieszeni), poprzedzającego lukę, i połączenia go z wyrażeniem „this movement” (ten gest) w zdaniu B. Prawidłowo lukę tę uzupełniło 48% zdających. Wielu uczniów wybierało zdanie A., kojarząc wyrażenie „reached inside his pocket” z decyzją o zakupie biletu („the man decided to buy a ticket” – mężczyzna zdecydował, że kupi bilet). Uczniowie ci zignorowali znaczenie przysłówka „instead” (zamiast tego), rozpoczynającego zdanie A., który sprawiał, że zdanie to nie łączyło się logicznie z poprzedzającym je zdaniem w tekście.

Wyszukiwanie szczegółowych informacji w tekstach pisanych sprawdzane jest w zadaniu 5. We wszystkich językach uczniowie uzyskali w tym zadaniu wyniki porównywalne z wynikami za rozwiązanie zadania 2., sprawdzającego tę samą umiejętność w oparciu o teksty słuchane.

Oprócz zadań zamkniętych, sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych, w arkuszach egzaminacyjnych na poziomie rozszerzonym występują zadania otwarte, sprawdzające umiejętność stosowania środków językowych oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej.

Stosowanie środków językowych to umiejętność zdecydowanie najslabiej opanowana przez wszystkich gimnazjalistów. Większość uczniów nie potrafiła poprawnie uzupełnić tekstu w zadaniu 6.

oraz poprawnie uzupełnić bądź przetłumaczyć zdań w zadaniu 7. W przypadku języka angielskiego najtrudniejsze okazały się: utworzenie pytania w czasie *Past Simple* oraz uzupełnienie zdania odnoszącego się do przeszłości wyrażeniem z czasownikiem „promise” (*obiecować*). W języku rosyjskim w zadaniu 7. problem stanowiło tłumaczenie fragmentów „chcemy” i „mieszkał w mieście”. Trudność sprawiły uczniom odmiana czasowników „хотеть” i „жить” oraz poprawny zapis ortograficzny tłumaczonych fragmentów zdań.

Słaba znajomość podstawowych struktur leksykalno-gramatycznych wyraźnie wpływa również na jakość wypowiedzi pisemnych tworzonych przez gimnazjalistów. Zadaniem uczniów było napisanie tekstu o długości 50–100 słów na jeden z poniższych tematów.

Zadanie 8.

Kilka dni temu zwyciężyłeś(-aś) w zawodach sportowych. W e-mailu do kolegi/koleżanki z Londynu (Berlina/Rzymu):

- **wyjaśnij, dlaczego uczestniczyłeś(-aś) w tych zawodach**
- **przedstaw problem, który powstał podczas zawodów**
- **napisz, jak zareagowali koledzy na wiadomość o Twoim zwycięstwie.**

Podpisz się jako XYZ.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność, bogactwo językowe oraz poprawność językowa.

Zadanie 8.

Byłeś(-aś) z klasą na wycieczce autokarowej. W e-mailu do kolegi z Rosji (Francji/Hiszpanii):

- **wyjaśnij, dlaczego wybraliście się na taką wycieczkę**
- **napisz, co przydarzyło się wam podczas waszego wyjazdu**
- **opisz, jak zareagował nauczyciel na to wydarzenie.**

Podpisz się jako XYZ.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność, bogactwo językowe oraz poprawność językowa.

W zadaniu sprawdzane było opanowanie przez uczniów kilku wymagań określonych w podstawie programowej w zakresie tworzenia wypowiedzi pisemnej. Obydwa tematy wymagały od uczniów wykazania się umiejętnością opisywania ludzi i czynności, umiejętnością relacjonowania wydarzeń z przeszłości, umiejętnością wyrażania i uzasadniania swoich poglądów oraz umiejętnością przedstawiania opinii innych osób.

Uczniowie przystępujący do egzaminu z języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego poradzili sobie znacznie słabiej z wykonaniem tego zadania niż gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka francuskiego i hiszpańskiego. Niski średni wynik uzyskany przez zdających w zakresie treści (44% z języka angielskiego, 37% z niemieckiego i 24% z rosyjskiego) wskazuje, że zdający mają problem z komunikatywnym przekazywaniem informacji i rozwijaniem swoich wypowiedzi. Prace zdających charakteryzują się wąskim zakresem stosowanych środków językowych oraz dużą liczbą błędów w wypowiedziach pisemnych, które często powodują zakłócenie komunikacji, co w konsekwencji ma swój negatywny wpływ na ocenę treści. Wysoki jest też odsetek uczniów, którzy nie uzyskali żadnego punktu za swoją wypowiedź (od 8% do 50% w zależności od języka). Oznacza to, że wielu zdających nie podjęło próby wykonania tego zadania lub napisało prace, które pokazują, że nie opanowali umiejętności tworzenia tekstu pisanego. We wszystkich językach najwyższe wyniki zdający uzyskali w kryterium spójności i logiki tekstu.

Anna Frenkiel
dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie